

Notat

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Jord & Affald
J.nr. 001-04054
Ref. trile
Den 25. marts 2011

Miljøministeriets arbejde med kontrol af grænseoverskridende transport af affald

Grænseoverskridende transporter af affald reguleres i EU's forordning nr. 1013/2006 om grænseoverskridende transport af affald. Kommunerne og i nogle tilfælde Miljøstyrelsen Odense, Aarhus og Roskilde har det generelle tilsyn med overholdelsen af forordningens bestemmelser. Miljøstyrelsen overtog efter kommunalreformen – pr. 1. januar 2007 - amternes opgave med at føre tilsyn med affaldstransporter på vejene.

1. Udviklingen af Miljøstyrelsens kontrol

I den første fase af tilsynet, årene 2007-8, var der fokus på at etablere de grundlæggende rammer for og kompetencer til tilsynsarbejdet. Miljøstyrelsen etablerede derfor samarbejde med Politi, SKAT og kommuner samt igangsatte relevante uddannelser af de berørte medarbejdere. Miljøstyrelsen afholdt i 2008 18 kontroller i samarbejde med de tre parter.

I anden fase fra 2009-2011 har fokus været på både en konsolidering af kontrolarbejdet og en kvalitativ udvikling, senest særligt i forhold til samarbejdet med anklagemyndigheden om den strafferetlige forfølgning af konstaterede overtrædelser. Miljøstyrelsen har afholdt et stigende antal kontroller siden opgaven blev overtaget i 2007, og har fundet at det nuværende niveau på 20-25 kontroller om året er passende. Hertil er det vigtigt at bemærke, at de egentlige fysiske kontroller blot er ét af flere elementer i kontrolindsatsen.

Et væsentligt element er informations- og vejledningsarbejdet – både det generelle og det konkrete. Miljøstyrelsen afholder årlige dialogmøder med alle berørte interessenter – dvs. både møder for virksomheder og møder for kommunerne. På disse møder udveksles erfaringer og spørgsmål drøftes.

I denne sammenhæng skal uddannelsen af de involverede aktører fremhæves. Miljøstyrelsen og Politiet har i samarbejde afholdt en række målrettede uddannelsesforløb for såvel toldere, politifolk og miljømedarbejdere i kommunerne. I 2011 er der planlagt et fælles uddannelsesforløb for Politiets og Miljøstyrelsens medarbejdere med fokus på almindelige strafferetlige emner.

Uddannelsesforløbene har to formål. For det første at oplyse om regelgrundlaget og dermed indsigten og forståelsen for områdets vigtighed og de bagved liggende miljømæssige problemstillinger og strafferetlige ramme. For det andet at sikre en tæt koordinering mellem de forskellige myndigheder, der er involveret i kontrolarbejdet.

Desuden har det haft den yderligere gevinst, at Politiet og SKAT også udenfor de koordinerede og fælles kontroller kontrollerer affaldstransporter i forbindelse med deres øvrige kontrolopgaver.

Det seneste element er et øget samarbejde med anklagemyndigheden med henblik på at sikre, at den strafferetlige forfølgelse optimeres, og at det sker domfældelse.

Miljøstyrelsen deltager desuden i gruppen vedrørende grænseoverskridende transport af affald i det europæiske netværk IMPEL om implementering og håndhævelse af miljølovgivning (Implementation and Enforcement of Environmental Law). IMPEL udfører en række projekter, der identificerer ulovlige transportere af affald, afholder fælles håndhævelsesaktioner, samt en årlig konference, hvor parterne mødes og udveksler erfaringer. Udover Miljøstyrelsen, deltager også Politiet, SKAT og enkelte kommuner i netværket.

2. Beskrivelse af en koordineret kontrol

Miljøstyrelsen, Politiet, en eller flere kommuner og SKAT udfører kontroller i et samarbejde. Disse kontroller strækker sig over 1-5 dage.

Ved en vejkontrol udvælger medarbejderne fra Miljøstyrelsen, Politiet og evt. SKAT lastbiler, som de erfaringsmæssigt vurderer, indeholder eller kan indeholde affald. I nogle tilfælde laves en vejafspærring, hvor alle lastbiler stoppes og kontrolleres.

Ved en havnekontrol kan tolderne ud fra toldpapirer ligeledes udvælge containere, der sandsynligt indeholder affald.

Når lastbilen eller containeren er udvalgt, kontrolleres det, om der er overensstemmelse mellem de papirer, der følger lasten og selve indholdet af lastbilen eller containeren.

SKAT råder over en mobil skanner, som kan skanne en container eller lastbil. Formålet er at få et overblik over det samlede indhold af lasten. Scanneren er særlig anvendelig, når det ikke umiddelbart er muligt at se hele lasten uden at skulle tømme lastbilen eller containeren. Scanneren anvendes derfor i dag som et supplement til den visuelle kontrol.

Hvis lasten af affald ikke stemmer overens med papirerne, vurderes det om forholdene kan bringes i orden på stedet, eller om lasten skal returneres til afsender-adressen.

Såfremt der er konstateret en overtrædelse, bliver der optaget en rapport af politiet m.h.p. indledning af strafferetlig forfølgning. Først når det er sket, kan lastbilen eller containeren forlade stedet.

Efter en kontrol er der en række opfølgende aktiviteter. Det kan f.eks. være:

- kontakt til tilsynsmyndigheden for de virksomheder, der stoppes i en kontrol – enten fordi affaldet sendes retur, eller fordi der er behov for anden opfølgning hos tilsynsmyndigheden, dvs. typisk kommunen.
- Miljøstyrelsen afgiver en udtalelse til politianmeldelsen vedrørende arten af det affald, der er blevet stoppet og vedrørende de lovgivningsmæssige forhold.
- Såfremt sagen når domstolene, bistår Miljøstyrelsen anklagemyndigheden i deres forberedelse af sagen og indkaldes som vidne, hvis sagen kræver det.

3. Beskrivelse af Politiets kontrolaktiviteter på affaldsområdet i det daglige arbejde

Ud over de fælles kontroller, som Politiet udfører med Miljøstyrelsen og de andre samarbejdsparter, udfører Politiet også andre kontrolopgaver, bl.a. om overholdelse af konventionen om international transport af farligt gods (ADR). Her kan affald være en såkaldt bifangst, da farligt affald i hovedreglen også er farligt gods. I tilfælde af en bifangst af affald kontakter Politiet Miljøstyrelsen eller en kommune i forhold til endelig klassifikation af lasten efter affaldsreglerne. Hvis der er sket en overtrædelse, sendes lasten retur og hjemkommunen underrettes, så de kan udføre et opfølgende tilsyn. Politiet optager rapport m.h.p. strafferetlig forfølgning. Herudover sker det også, at Politiet stopper en affaldstransport under en almindelig patrulje.

4. Beskrivelse af SKATs kontrolaktiviteter på affaldsområdet i det daglige arbejde

SKATs kontrol med affald foretages sammen med de øvrige daglige kontrolopgaver som tolderne udfører. Dette sker f.eks. i Københavns Frihavn, hvor SKATs toldpersonale i forbindelse med blandt andet udførsel af containere forlanger at få forevist relevant dokumentation for blandt andet farligt affald, og effekter indeholdende ozonnedbrydende stoffer m.v. Kan disse dokumenter ikke fremlægges af transportøren på forlangende, bliver Miljøstyrelsen eller kommunen kontaktet med henblik på klassificering af lasten. Hvis det vurderes, at der er sket en overtrædelse af affaldsreglerne, bliver containeren sendt retur. SKAT kontakter Miljøstyrelsen, der træffer beslutning om politianmeldelse m.h.p. strafferetlig forfølgning. Det sker også, at en container (især gamle køleskabe) på forlangende bliver hensat med henblik på efterfølgende kontrol/klassificering af Miljøstyrelsen eller kommunen.

5. Beskrivelse af kommunernes kontrolaktiviteter på affaldsområdet i det daglige arbejde

Kommunerne møder i forbindelse med deres almindelige tilsynsopgaver grænseoverskridende affaldstransporter. Her vil der ofte være tale om planlagte eksporter, som kommunen går i dialog med virksomheden om, for at sikre at eksporten sker i henhold til reglerne. Det sker også, at virksomheder, der tidligere er blevet stoppet på en kontrol, kontakter kommunen forud for en eksport for at sikre den rette klassificering af affaldet. Herudover sker det også, at kommunen tager på tilsyn hos en virksomhed eller en privat person, fordi en nabo eller en anden, orienterer kommunen om, at der muligvis foregår – eller er planlagt – en ulovlig eksport. Såfremt der konstateres en overtrædelse, træffes der beslutning om politianmeldelse m.h.p. strafferetlig forfølgning.